

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Се, як бачите, є три зьвіздки, котрих часто уживає ся не на те, щоби щось розяснили, як по зьвіздках треба би сподівати ся, лише противно на те, щоби щось покрили тьмою. Не хоче на приклад автор підписати ся під своїм твором, або не хочуть его підписати — тоді дає ся * * * — і справа готова. Ти собі думай, що хоч — три зьвіздки нічого тобі не скажуть.

Три зьвіздки у сфері уніформованих людей — дуже часто прийнятніші, ніж три зьвіздки на небі; але у сфері руских політиків ті три зьвіздки — дуже підозрілі і грізні. На приклад, композитор Вахнянин уложив гарні пісні „Живем!“ „Гурра у бій!“ і иньші, — пісні дуже ефектовні, що публіці мусять подобати ся. Але композитор Вахнянин є ще й послом і — аж страшно сказати! — є він послом зовсім не таким, як був Романчук. За таку страшну провину — розуміє ся — нехай знає, що про него Русь гадає: „от тобі й кара, при твоїх композиціях даємо * * *, щоб люди й не підозрівали, що ти можеш бути добрим композитором, а лихим послом; нехай усі гадають, що ти вмєєш лише дисгармонію ширити, а гармонійного нічого ніколи не зложив і не зложиш!“

Живем, живем! — хто се уложив? Дивись ся на афіш: * * *!

Ні, се справді интересна річ оті три зьвіздки! Треба їм ліпше придивити ся, які они — темні...

Чому комітет, устроюючий концерт, уважає потрібним, затаїти перед рускою

публикою імя композитора, котрий зарозом є зненавидженим послом? Робить так тому, бо єму іде о успіх концерту, отже не хоче дразнити розполітикованої публіки навіть згадкою імени посла-композитора. Але на мою думку ті три зьвіздки говорять публіці ще страшенні грубіяньства, а іменно такі: „Ти, руска публіко, є глупа; ми то знаємо і числимо ся з тим. Ти така глупа, що готова взяти композицію посла за его діяльність посольську, і хоч би композиція була й дуже гарна, ти готова єї висвистати тому, що єї зложив нелюбий тобі посол. Ти зі своєю політикою всюди влізеш: і на балъ і на концерт і на празник, іменно всюди там, де для політики місця не повинно бути. Ми то знаємо і, аби твоїй глупоті підобрити ся, затемнюємо справу трьома зьвіздками!“ Такі страшенні грубіяньства говорять рускій публіці ті три зьвіздки.

А публіка що на се? Она рада, що комітети єї глупоту так високо цїнять. О руска, славна публіко, не варта ти бублика!

Коли придивити ся тому, як верховодячі у Русинів сфери числять ся з публикою, в чім їй потурають, то чудовати ся треба, що та публіка не обиджає ся. Єї вважають верховоди такою глупою, що чей же не вся публіка такою є.

Возьмім приклад:

Сьпіває ся в Гусі: „Кругом неправда і неволя, народ замучений мовчить, а на апостольскім престолі чернець годований сидить; людською кровію торгує і рай у найми віддає“... Розумна публіка по-

винна би знати, що се уступ з поеми Єрстик або Іван Гус і що наведені думки — то думки Гуса. Але всякі комітети сьпіваків і католики не припускають такого знання у публіки і змінюють наведені слова поета так: „Кругом неправда і неволя, народ замучений мовчить, а на царгородскім престолі євнух годований сидить.“ І виходить страшенна дурниця: раз, що на царгородскім престолі мабуть ніколи не сиділи євнухи, а противно султани держали і держать собі сотки жінок; а друге: царгородський євнух після сего тексту стає нараз лютим чоловіком: людською кровію торгує і рай у найми віддає... Як торгує, який рай у найми віддає?...

Або от другий приклад: Русин повинен знати, що сольо: „Ой Дніпре, мій Дніпре“ — то думка Яреми з Гайдамаків і они у Яреми, що йде у Чиркаси на різню, зовсім на місці. А ті думки ось які: „Пекельнее сьвято по всій Україні єю ніч зареве; потече багато-багато-багато шляхецької крові!... Козак засьпіва: нї Жида нї Ляха!“ Комітети сьпіваків знають наївність в тім випадку властий, жидів і Ляхів і невинні на теперішні часи слова Яреми змінюють на такі: „потече багато татарської крові; козак засьпівав: нї лиха нї врага!“... Глупота — тай годі! А всі ті, що такої глупоти жадають і на таку глупоту годять ся — також не мудрі. Треба-ж людям радше вияснити, що нічого їм лякати ся сьпіву Гуса або Яреми, що можна їх слухати без тремі, — ніж потурати плиткоумности людській. Треба людям сказати, що композитора за добрі твори повинні шанувати, а посла — коли хочуть — можуть і не любити; а не так, як у нас дїє ся, що на

Два товариші.

Оповіданє

Романа Висовського.

— Де ти, Влодку, нині так забавив ся, що не прийшов навіть на вечеру? — з зачудуванєм спитав Іздор товариша, що проти свого звичаю після обїду не вернув домів, аж коло 10-ої години вечером. — Я прочитав уже спорий шмат Лайкнера... Був тут Михайло; ми спорили про деякі квести, зацікавлені Лайкнером, ожидали тебе, ну, і він вкінці пішов домів, запросивши нас на завтра на весїле свого брата; хоче їхати зараз після ескорти... Варто би поїхати, придивити ся ближше народним звичаям! Ти тут, як каже отець Твердоглавий, (так звали катихита) найбільший „хлопоман“, отже повинен старати ся нашого мужика пізнати у всіх хвилях его життя...

Володимир мов не чув сеї бесїди товариша, стояв хвиляну задуманий, відтак спитав:

— Ти не знаєш ближше Петеркової сестри?

— Тільки знаю, що й ти, з видженя...

— Ну... то я знаю єї трохи ближше.

— Якже-ж се? Ми спровадили ся оба недавно до сеї камениці, а вчера що йно Петерка, коли ти его спитав, що се за чорнобрива мешкає біля нас, сказав, що се єго сестра... Не вже-ж ти тільки так затаїв ся з сею знакомостію?

— Як ти любиш підозрівати! Знаєш добре, що перед тобою нічого не таю!

— Ну... та се справді так, але я думав, що при нїм...

— Не було що таїти й перед Петеркою, бо як раз він сам познакомив мене нині з своєю сестрою.

— А бач який дотенний! то він тебе по те запросив нині до себе, а ти...

— Трохи так, трохи й не так. Як знаєш, Петерко прийшов до мене по обїді та викликав на прохід. По дорозі розказав мені, що сестра его вже шестий рік учить ся приватно до гімназії, перше він їй в дечім помагав, тепер же-ж не чує в собі до сего сили, особливо в деяких предметах — тому то родичі его, а радше він іменем родичів просить мене, щоб я прийняв ся за сїю лекцію. Я не вагував ся пристати на сїю пропозицію, однак з сїм застереженєм, що не обїцюю витривати до кінця року на становищі учителя. Після моєї заяви завів мене Петерка до своїх родичів, представив мені їм

і сестрі, я зробив першу лекцію, відтак затримали мене на вечеру, ну і так час зійшов.

— Так отже ти нечаяно познакомив ся з гарною панночкою... але мені чудно, що сему старому фельдфебелю на силу захотїло ся свою дочку зробити фільзофом, що він щось чув про еманципацію жінок!

— Тож то бо й є, що се незвичайний фельдфебель. Петерка, син багатого Мадяра, кінчив школи у Відні, відтак був офіцером на Угорщині. Саме тоді знялась малярська метушня і Петерка став також під стяг Кошута. Після укладу повстаня его інтернували і засудили на смерть. Але єму вихлопотали амнестію і остаточно дістав ся наш Петерка як повітовий фельдфебель до Галичини. Ось тобі й коротка житєпись сего старого фельдфебля, що єї сам мені розказав.

— Якже-ж ви балакали з тим Мадяром, хибя по німецьки, бо ти по малярски не втєєш!

— Ні! по руски! А вже-ж він тільки час живе у всхідній Галичині! Подружив ся з Русинкою, дома геворять по руски, і дїм свій самі вважають руским. Найлучшим доказом сего от хоч би ся обставина, що молодий Петерка вважає себе Русином.

— Го! го! щось ти дуже симпатизуєш з сїм підхвєблем, коби лиш сї симпатії не схотїли іривітувати на сторону молодих підхвєблят,

найневиннішим концерті бачиш сліди на-
івного політикованя.

* * *

Пан цугефірер з трома зв'язками в
компанії — то велика риба, але компози-
тор з трома зв'язками, то риба „безглас-
ная“, ще гірше: то якийсь фантом, зата-
єна істота, котрої люди не повинні знати,
хоч можуть одушевляти ся її творами. Не
повинні знати, в тім і діло! Русин не по-
винен знати, що его політичний противник
доброго зробив, він повинен мати его за
віхоть. У свого-ж політичного приятеля
він повинен бачити тільки саме добро, са-
мі добрі прикмети і самі добрі діла. Ну!
з таким поглядом на людей і на їх діла
ми далеко не зайшли і не зайдемо! Трьома
зв'язками обдурили гладко себе, але не
обдуримо історію...

І на що людям придали ся ті три та-
ємничі зв'язки, так часто у нас уживані
всюди, де не хочемо у противника бачити
нічого доброго? Яка кому користь із того
потураня замотиленій політиці рускій?
Чи ми справді бажаємо собі мати глупу
публику? А коли ні, то чи єї виховаємо
на мудру і справедливу трьома зв'язками?

О. М.

Вісти з Канади.

—0—

Winnipeg, Man. 16. серпня 1897.

Доносять урядово з Оттави, що всіх іммі-
грантів від нового року до 1. серпня прийшло
9000, — п'ять разів стілько, що тамтого року.
В тім числі можна насміло рахувати 4000 на-
ших людей з Галичини і Буковини. В оголоше-
ню говорить ся, що половина іммігрантів похо-
дить із Спол. Держав, але се неправда.

Правительство канадійске видало розпоря-
дження, щоб не принимати до роботи при зелі-
зній дорозі робітників зі Спол. Держав. Головний
агент, імміграційний комісар McCleary їздив сам
на місце робіт і повипрошував неканадійських

робітників. Дятого дістане багато наших людей
роботу.

В Lake Dauphin застрайковали робітники
зелізничі, жадаючи підвищення денної платні з
1.50 долара на 1.75 д. Компанія набрала до ро-
боти наших людей.

Жнива вже ту зачинають ся — потрібно
2500 робітників. Богато наших бідаків знайшло
роботу при жнивах так ту в Канаді, як і в
Спол. Державах. Треба тільки винути ся, а мож-
на заробити на жнива і 30 дол. місячно, розу-
міє ся, що і харч.

О. Нестор Дмитрів обїзджає тепер кольо-
ній рускі по черзі. Дня 1. серпня відбуло ся бо-
гослужене в Stuartburn, де і посвячено два
цминтарі. Один між буковинськими Русинами по
лівім боці ріки Roseau, а другий на правім боці
ріки на фармі Івана Пригроцкого. В ту неділю
окрещено також 10 дітей і відбуло ся вінчане
Василя Гаврилюка з Анною Фодчак. Се перше
вінчане в Канаді. Треба би нашим людям, охо-
чим до женитьби, знати, що як хто хоче, щоби
св'ященик дав ему слюб, мусить постарати ся
о позволене від уряду, о так званий Marriage Li-
cense. Таке позволене можна дістати в поблизь-
кім містечку за заплаченем такси 2 дол. — і тре-
ба мати двох свідків. Св'ященик вже без опо-
відий дасть слюб.

В ту саму неділю 1. серпня відбуло ся по
богослуженю віче громадске, на котрім вибрано
комітет церковний. До комітету ввійшли: Петро
Майковський, голова і касиер, Семен Саламандяк,
заступник голови, Григорій Пригроцкий, секретар.
Радні: Василь Загара і Симеон Підгірний.

На весні мають ставити церков, а тимча-
сом будують каплицю. — Треба конечно, щоби
хтось заложив стор (склеп) в Stuartburn. На що
мають чужі люди користати з нас? Людей бо-
гато, бо 253 родин — отже стор міг би добре
стояти. Теод. Вахна з Mayfield, Pa. вибрав собі
фарму в Stuartburn і починає газдувати. Вже
преці є один чоловік на цілій кольонії, що вміє
англіїську бесїду. Треба би, щоби більше моло-
дих хлопців приходило зі Спол. Держав, а дуже
би і собі помогли і нашому народови знанем ан-
гліїської мови. З часом не стало би несумлінних
переводчиків-жидів і російських Німців. Читаю в
газетах, що в Edmonton ряд іменував перевод-

чиком для наших людей Німця з Галичини Йо-
гана Кребса з платнею 200 дол річно.

Дня 8. с. м. відправив Сл. Божу і 12 ді-
тий окрестив о. Н. Дмитрів на нашій великій
кольонії в Lake Dauphin. І ту також посвятив
цминтар на фармі Микити Гупала тай вибрано
комітет церковний з сих людей: Микита Гупало,
голова, Кость Качмарик, секретар, Василь Козій,
касиер, Іван Яловега, радний. Ту єсть наших лю-
дей до 300 родин на просторі яких 30 миль.

В англійській газеті Nord Wester з дня 5.
с. м. появил ся протест фармерів з околиці Нее-
рава, Man. против напливу наших людей. Бутні
Англичани з зависти, що наші люди подїстали
недалеко від них дуже добрі землі, висипали
ся з ріжними прізвискими на нас, відмовляючи
нам спосібности до культури і т. ин. За кілька
день появила ся в газеті Manitoba „Free Press“
статя о. Н. Дмитрова, в котрій була належна
відрава премудрим Англичанам. І зовсім при-
родно. Як добре придивити ся, то фармер від
фармера мало чим ріжнить ся, хиба що Англи-
чанин убирає ся інакше і мясо їсть, хоть би
последну корову зарізав; але він дурний може
ще більше, як наш чоловік. Раз віз мене один
фармер Англичанин і питав ся зовсім на серію,
чи Галичина належить до Туреччини? Або знов
такий факт: Був два роки тому один дуже уче-
ний урядник в імміграційнім офісі. Історію та
географію, а особливо новий завіт, знав на па-
мять. Дуже вже вчений був. Як почали наші
люди з Галичини напливати, заходить той уряд-
ник в голову: звідки взяти товмачів? Треба
конче спровадити з малої Азії. Вчув то другий
тай питає ся вченого, по-що ему товмачів з ма-
лої Азії. — Та-ж Галіціани з малої Азії, відпо-
відає мудрець, — чи-ж не знаєш, що св. Апо-
стол Павло писав листи до Галіціанів? — От
вам мудрість Американця, котрий поза свій біз-
несовий ніс дальше не видить. Та нема так ду-
же чого горойжиги ся, нема так дуже чого на-
дувати ся! Наш мужик далеко більше варта від
пустого Американця. Не тільки з біди, але і з
моральних побудок прийшли наші люди до Ка-
нади. Кажє: „як побачив я, що при тих вибо-
рах діяло ся, то кажу собі: Боже, не хочу ту
більше бути — їду, їду на край свїта, най не
дивлю ся на ту погань галицьку.“

то тоді-б стара готова й коцюбу заангажувати
на сцену своєї хижі, ну, а се не було би тобі
дуже приємно...

— Се дрібниця... але...

— Ну, звісно, — перебив шуткуючи Ізи-
дор, — ти збив ся тепер своїми гадками під
хмари, то для тебе се дрібниця, але такий до-
садний аргумент, як коцюба, і найбільшим ідеа-
лістам дає пізнати мерзку дійсність... а тоді...
тоді їм се зовсім не дрібниця.

— Але для мене буде се завжди дрібни-
цею, отже лишім его! Тепер скажи, як тобі ви-
даєть ся Марія?

— Марія? що за Марія? я ніякої не знаю.

— Дорку! не вдавай наївного, а вже-ж зна-
єш, що говорю про Петерівну!

— А так кажи! та се справді гарна дів-
чина. Але я єї не вважав спосібною баламути-
ти хлопцям голову, гм... звісно, еманципация! А
ле в сїм случаю ти їй повинен платити за нау-
ку, а не вона тобі, бо твоя роля тут зовсім па-
сивна.

— Та я не про се тебе питаю, скажи ме-
ні без шуткованя, якою она тобі видаєть ся.

— Нічо казати, гарна штучка... Гм... ся
еманципация се справді хороший інтерес... се
знаменита штучка для таких фельдфеблів, що
не-мають виглядів на... Алеж бо се справді еман-
ципована дівчина; я гадав, що тебе й за рік не
в силі навчити любови, а вона доказала сего за
одну лекцію. Ну, ну, помагай Біг, я гадаю,

що се добрий вибір, буде мав старий „підхвель“
доброго зятя. Вже тобі й колом не вибем з голо-
ви сеї Марії!

— Але ж прошу тебе, не кепкуй з невинної
дівчини. Мене запрошено на лекцію без ніяких
побічних цілій. Своєю дорогою, вона могла мені
подобатись, але вона до сего нічим не спричи-
нилась, а хотїй би і спречинилась, то зовсім не-
свідомо. Я хотїв з тобою поважно поговорити
як з найбільшим товаришом, а ти усе збуваєш
смішками.

— Отже скажи отверто, чи ти справді так
нечаяно залюбив ся? — начав уже поважній-
ше Ізидор.

— Залюбити не залюбив ся, але Марія
зробила на мені велике вражїне.

— Ну, звісно, така гарна дівчина може
зробити вражїне, але бережись, щоб не по-
нік ся!

— Та бо ти так говориш, як би я дій-
сно залюбив ся, а ту лиш просто вона мені
подобала ся, більш нічо... Але ти сьогодні
щось в дуже добрім гуморі, годї з тобою сері-
озно побалакати..., впрочім і так уже не рано,
ходїмо спати, раненько треба децо полаго-
дити, а відтак поїдем на весїле.

За кілька хвилин темно було в комнаті
наших гімназистів, важкий храпїт свідчив про
твердий сон Ізидора, але Володимир не спав
ще. Він на силу намагав ся заснути, перевер-

тав ся — хоч дармо, гадки роєм товпили ся
в его голові, про сон не було й бесїди.

На дворі ніч чудова, синьо-голубе небо за-
сіяне зорями, де-не-де покрите мов бі-
лими платками, хмарками, а зпоміж них вири-
нає що хвилини поважне лице місяця. Як раз в ту
хвилину, як Володимир відвернув ся від стїни,
упав промінь місяця ему на лице, він не-
наче з просоня прокинувся та миттю став
одягатись. „Маю тут перевертатись, волю вийти
на свїт,“ пробурмотїв він півголосом, та тихцем
на пальцях, щоб не пробудити товариша, вий-
шов з хати. Нині наш Володимир справді
якийсь дивний, ему дуже припала до вподоби
тота Марійка, але лиш припала до вподоби, більш
нічо... А все-ж таки він так розпитував про ню
товариша, неначе-б хотїв конче почути з его уст
як найкрасні о ній слова. Він роззирає ся по
небозводї і все те здає ся ему таким чарівним,
таким принадним, як ніколи передше. Він ма-
буть у перше нині зумів оцінити красу приро-
ди. Бо-ж і ніколи не був так романтично настро-
єним, як нині. Він не тільки кожду зірку, але й
кожду хмарку вважав необхідною декорацією;
кождий легїт, кождий шум, одним з тих акордів,
що разом зливають ся в прегарну, гармонійну ме-
льодню природи. Підкладом до всего того була
якась нечаяна переміна в его нутрі, з котрої він
сам собі не умів здати справи.

Володимир, як і его товариш належали до
сих рідких гімназистів, що кромї латини й гре-

Крутив ся ту по Вінніпегу більше як тиждень „Russian Nobleman“ Nicholas Neleedoff. Кажав він, що їздить собі так по цілій Америці і списує все, що бачить та чує, тай посилає до російської часописи „Новое Время,“ або впрост до гр. Льва Н. Толстого, котрого він має честь бути приватним секретарем і кореспондентом з Америки. Набляговавши повну кишеню, лавив пан літерат у вільних хвилях по хатах поміж наші люди і намовляв їх, щоб їхали до North Dakot-и. Не в час вибрав ся „літерат“ людей дурити — люди ще не забули Young-а і певно, що не забудуть.

Новий транспорт людей з Галичпи прийшов, числом около сотки народа. Зараз порозсилено їх по наших колоніях.

Из „Свободи.“

НОВИНИ.

Чернівці, дня 9. вересня 1897.

Краєвий президент гр. Гоєс виїхав в супроводі свого секретаря вчера поспішним поїздом до Сучавиці на похорон бл. п. архимандрита Іларіона Филіповича.

З університету. По смерті світила черновецького університету д-ра Гравайна не обсаджено ще катедру цивільного, торговельного і векселевого права. В заступстві буде ті предмети викладати проф. др. Альфред Гальбан.

Прикре доходжене споводував радний міський Бальтінестер. Директорка вищої віділової школи в Чернівцях п. Гріліч видалила зі школи одну бідну ученицю з 3-ої класи лише тому, що она купила собі книжку в иньшій книгарни, як сего собі бажала директорка. Дівчина пішла до тої книгарні і жадала звернення гроший, але книгарник на се пристав, бо книжка була цілком відповідаюча шкільним приписам. З великим плачем вийшла безпорадна дівчинка зі склепу, а в тій хвили здивав єї радний Бальтінестер і довідав ся о цілій справі. На публичнім засіданю міської ради він підніє сю некоректність директорки і зажадав строгаго доходженя, бо сконстатовано, що книжка була цілком відповідна, лиш грішила тим, що не була куплена в книгарни, припорученій директоркою. Справую заняла ся вже міська рада шкільна, котра зро-

бить коєць протекційній системі супротив черновецьких книгарень.

Анекдота чи правда? Берлинська газета Börsen Couriera доносить про таку пригоду: Сербській королеві Наталі, що тепер перебуває в Біариц, пропав в невідомий спосіб диямант вартости 180.000 фр. Помимо всяких шукань не можна було его віднайти. Тоди королева отверто прирікла, що коли той диямант знайде ся, она жертвує его на добродійні ціли. Два дни потім дістав ся знов загадочним способом дорогий камінь на столик королевої, а коло него карточка такого змісту: „чи королі дотримують слова?“ Королева хотіла довести, що не лише королі, але і королеві вміють додержати даного слова, і жертвувала той диямант на лотерию, з котрої дохід в сумі 500.000 франків роздано бідним.

Русини, запам'ятайте собі! Одна американська газета сердить ся на тих своїх „передплатників,“ що — так само, як деякі Русини — побирають через якийсь час газету, а потім відсилають з заміткою „не приймає ся“ і не хотять заплатити побирані числа. До таких людей відзиває ся та американська газета ось як: „Коли чоловік уживає борідавки на шиї яко спинку для ковнірика; коли сідає на пуфер залізничого вагону, аби не заплатити білету; коли задержить в ночі годинник, аби він не з'уживав ся; коли над „і“ не кладе точки, щоби заощадити чорнила; коли посіє на гробі матери жито — то такий чоловік все ще порядний супротив того, котрий побирає газету через два-три місяці, а коли приходить до заплачення, звертає єї з заміткою: „не приймає ся.“ Русини, запам'ятайте собі се добре і не давайте нам нагоди, щоб і ми про вас таке мусіли написати.

Політичне польське тов. „Kolo polskie na Bukowinie“ відбуло в понеділок свої загальні збори. На них явили ся ледви кількадесят членів. Сконстатовано, що рух в товаристві був дуже малий. Головою товариства вибрано дідича з Ошихліба, кірманського повіту, Станіслава Богдановича. Членами віділу стали: посол Хр. Абрагамович, Август Чернявський з Чернівців, проф. унів др. Гальбан, будівничий Коритовський, нотар з Садагури Кузнарський, лікар др. Кватковський, кс. Піотровський з Садагури, дідич др. Скибіньський з Глібоки, ремісник Тщиньський і дідич з Прелипча Весоловський. Хід нарад був млавий і зрештою збори скінчили ся незвичайно скоро. Видко, нема більшого заінтересованя у буг. Поляків.

О страшнім вирізаню подорожних межі Пенанг а Ачію на англійськм парівци „Peru“ доносить льондонський „Standard“: В Едіє одинацять Ачінесів обидвох полів зажадали білетів на переїзд парівцем „Peru.“ Капітан Росс,

що відбував дуже часто подорож на тій лінії, помимо приписів корабельної компанії, дозволив їм вийти на корабель без піддаваня їх докладній ревізії і без відобраня їм оружя; робив то в тім переконаню, що з Ачінесами найлекше порадили собі можна добротою. І наслідком сего ошпобочного переконаня кількадесят людей упало жертвою. О 5-ій год. пополудни корабель виплинув з порту; о 7-ій год. капітан враз з першим офіциром їв вечеру в своїй каюті, коли внило трех Ачінесів з штилетами. Офіцир, ранений тяжко, всів утечи, а капітана формально посічено. Рівночасно розбійники грабили і мордували на покладі. Убили керманича і одного моряка, решта залози утїкла і сховала ся в складі вугля. Перший машинїст мав однак тільки притомности, що завернув корабель в сторону суші. І до него припали рабівники з ножами, але відважний машинїст вхопив ся обіруч розпаленої рури, перескочив на другу сторону і схоронив ся в темряві. Різня і рабівництво тревало 2 години; пірати зрабували 15.000 доларів і замордували 40 осіб, та вкінци спустили оба ратункові судна і відплинули безкарно. З 60 подорожних лиш 20 уратувало ся. На другий день пополудни заплив корабель до голандського порту Teluk Semawe в сграшнім стані. А розбійники щезли без сліду!

Наука, штука і література.

Geschichte der Bukowina. Написав проф. Др. Раймунд Фр. Кайндль. Часть III. Буковина під панованем австрійського цесарського дому. Ціна 80 кр. у Пардїнього.

Ся праця то вже довго ожиданий твір, бо-ж кождий Буковинець мусить прецінь зацікавити ся історією тої доби, коли наш рідний край під правлінням Австрії став культурно розвивати ся. Зміст книжки такий:

I. Розділ: Перегляд політичних відносин перед окупацією Буковини. Окупація Буковини через Австрію. Конвенція відступлення і управильнене границь.

II. Розділ: Буковина під військовою управою і пересправи про єї устрій. Буковина яко округ Галичини. Оголошене Буковини самоцітїним краєм коронним і нова організація краєвих властей. Тут вичислені всі краєві управителі й президенти.

III. Розділ: Відносини поодиноких церков і їх розвиток. Історія гр. пр. архиепархії і релігійного фонду. Досить узгляднено й шкільництво, а то школи народні, середні і фахові, університет, музей і т. д.

ки занимали ся поза школою питаннями суспільними, як між иньшим і еманципацією жінок, однак бачучи чорну дійсність, скептично задивлялись на сю справу. Вони часто обертали ся в жіночих товариствах, та знали про жінок, що се „цаці,“ котрим в голові пусто, дбають лиш про убране та иньші подібні дрібниці — мовляв „волос довгий, розум короткий.“ Тому то вони згорда гляділи на панночок, та лиш часом дошкулював один другому якою чорнобривкою.

Одначе Марія, се була красавиця, що своїм знанем; тактовністю справді Володимирови заїмпонувала — такої дівчини він ще з роду не бачив.

Вже Ізидор на другий бік перевернув ся, як прийшов до хати Володимир.

— А ти куди волочив ся по ночі, ходив зорі лічити? Бачу, тобі се Петерчиня нагнала романтизму до лоба, чи радше до серця, тільки гляди, щоб его хто туди не вигнав, бо то в ночі небезпечно, в день то хоч втечеш, а в ночі як Біг дасть...

— Но! но! не дотенкуй, тільки спи!

І за хвилину солодкий сон обійняв обох товаришів.

* * *

Нової своєї лекції наш Володимир дуже пильнував та тратив на ній ледви чи не більшу часть часу, свобідного від науки шкільної, але

що був учеником талановитим, не багачько ему се вадило. Бо й справді інтересно було з сею розумною і гарною дівчиною побесідувати. Тому то Марія з'уміла невдовзі Володимира приковати до себе. Він і не стямив ся, як его грудь розгоріла ся новим житем, як у серци зацеміло щось таке, чого він сам спершу не міг зрозуміти. Одначе невдовзі впевнив ся, що се щось таке, чого й коцюба не в силі вигорнути, що нею намагав ся налякати его товариш. Влодко бачив, що без сеї чорнобривки не може жити, вона виповняє всі его гадки, всі чутя... Він бачив, що его лучить з нею щось більш, як лекції; приглянувшись тому ближше, він спроневірив ся своїм давним переконаням і назвав се любовю. В его душі счинив ся від якогось часу радикальний переворот; теперішній его настрої певхичний був проти давного, буденного, якийсь більше святоточний. З усього того бажав Влодко висповідатись перед своїм товаришем, але не знав, з чого зачати, він его наче бояв ся. Лякав ся іменно щоб Ізидор не висміяв чутя, що его Влодко вважав святим, а з другої сторони соромив ся виявити свою непостійність в поглядах.

Оба товариші нераз заводили бесіду й про любов, але вважали єї чутем чисто самолюбним. Вони впрочім порішили жити безженно та посвятити жите на услуги свого народу.

— Та бо бачив, Влодку, ми занадто односторонні погляди виробили собі про відносини

до нашого жіноцтва — заговорив одного вечера Влодко.

— Ти про що се, знов тобі еманципація влізла в голову, чи що? — пробурмотів товариш, що з жадовою дочитував якусь книжку.

— Ну, хоч би й про се, але взагалі про відносини наші до жінок.

— А бач, який я недотепний, і не догадав ся, про що се ти верзеш, тобі тут ходить о відносини до Марії. О! ти тут справді, як бачу, таки всесторонний. Тільки гляди, щоб з одної крайности не попав у другу, бо й тоді будеш односторонним.

— З тобою, видко, не дійти до ладу; я хотів як з товаришем по давньому побалакати, а ти збуваєш мене від якогось часу, як дитину, шутками.

— Ну, ну! не сердись, я знаю, що твоя Маруся така свята, що з неї не вільно і пошуткувати.

О се тобі мабуть ходить, а що правда? вгадав?

— Трохи так, трохи й ні!

— Се твоя звичайна фраза, як чого не випадає тобі вповні притакнути, то кажеш: „трохи так, трохи ні.“

— Але лишім „фрази,“ а приступім до речі — відозвав ся Володимир.

(Дальше буде).

IV. Розділ: Аграрні відносини і підданство. Справа податків ґрунтових. Розвиток матеріальної культури, як: управа рілі і лісів, хову худоби, індустрії, торгівлі, комунікації, як: доріг і залізничних шляхів і т. д. Докладно й ясно обговорена справа панщини й підданства.

V. Розділ: Населення. Плани колонізаційні. Поселення Липован, Німців, Угрів, Словаків, Циганів.

Книжка зацікавить кожного, бо містить в собі дуже цікаві дані, які старанно позбирав автор. Др. Кайндль окрасив свою роботу удачними портретами цесарів Франца Йосифа I., Йосифа II. і цесаревої Марії Тереси і кількома іншими красивими ілюстраціями. Праця присвячена пам'яті 50-літнього панованні нашого цесаря Франца Йосифа I.

I. часть вийшла вже в другім виданні, описує долю Буковини до р. 1342 і коштує 50 кр.

II. часть описує молдавський період т. зн. від р. 1342—1774 і коштує 1 зр. 30 кр. Всі книжки Др. Кайндля можна набути у книгарні Г. Пардінського.

Телеграми „Буковини“.

З дня 9-го вересня 1897 року.

Відень. Утримує ся поголоска, що клерикал др. Ебенгох, котрий тепер відбуває часті наради з ґр. Баденім, має стати президентом ради державної. — Цесар приймав нині (в четвер) в полудне німецького військового аташе Гільзенгезелера, котрий привіз письмо від німецького цесаря з ґратуляціями з тої нагоди, що наш цесар уже 25 літ є властителем 16-го пруского полку гузарів. Відтак прийняв цесар депутацію від сего полку.

Прага. Намістник видав обіжницю, в котрім виступає против того, що деякі реставратори заборонили в своїх льокалях говорити по чеськи, инші знов по німецьки. Намістник заборонює таке маніфестоване хоробливої дразливости національної в публичних льокалях.

Будапешт. Nemzet відповідає Pester Lloyd-ови що ані віденський, ані берлінський кабінет не потребує жадати тексту російсько-французького союзу, бо цесар Вільгельм довідав ся о нім особисто в Петербурзі, а цесаря Франца Йосифа та італійського короля Гумберта повідомлено о всім докладно.

Париж. Бісмарк сказав одному французькому політикуви, що російсько-французький союз не можна тепер уважати небезпечним для мира; се наступило би хіба тогди, коли-б Австрія зірвала з Німеччиною.

Льондон. Англія згодила ся на іменоване міжнародної комісії контрольної над доходами Греції; комісія буде складаати ся з шістьох членів.

Софія. Князь прийняв димісію міністра фінансів Гешова, і іменував на его місце дотеперішнього міністра судівництва Теодорова. Міністром судівництва став Згурев, міністром торгівлі Величков, а міністром просвіти Вазов.

П. П.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що я з днем 24. липня с. р. отворила у Вишніці

ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ

разом з

комнатною до снідань.

Поручаю Вив. місцевій і доокрестній публіці

каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво,

СВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ,

папір, прибори шкільні, фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відвратною поштою.

Услуга скоро, ціни низькі!

З глибоким поважанем

АННА МОСКВА.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,

(улиця Петровича число 4)

має готові отці

друксорти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversäumnisausweis — Schulnachrichten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені діловодчі протоколи та окладники до каталогів і тижневників.

Замовлення з провінції виконують ся відвратною поштою.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечує будинки, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятый рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 вносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 40 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористівніші услівя і видає поліси і квитки в руській мові.

Зголошення о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отці свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок. 32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руських діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини“.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром ґр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, вносьить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Хто хоче мати

добру і дешево

МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як введи, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на вилат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обедужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,

машинист у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.